

Apps voor veiligheid en gezondheid

Arboprofessional,

Stelt u zich eens voor: alle medewerkers van uw organisatie of klant zijn in één keer uw 'assistent-arboprofessional'. Dus extra collega's die inspecties doen, metingen uitvoeren, voorlichtingen geven, incidenten doormelden. Handig, die extra ogen, oren en handen. En zo gek is die gedachte helemaal niet ...

tekst Ronald Hoever

In deze tijd en in de komende jaren spelen technologie en digitalisering een steeds belangrijkere rol in ons leven én op de werkvloer. De werknemers van de toekomst groeien nu op in een volledig digitale wereld, waarin het gebruik van technologie een vanzelfsprekendheid is. Deze zogenaemde *digital natives* weten gewoonweg niet anders. Weten deze (toekomstige) werknemers iets niet, dan zijn ze niet tevreden. Dan

zoeken ze het direct op, gaan het 'meten' of vragen het instant aan vrienden met wie ze doorlopend verbonden (online) zijn. Ze zijn gewend om informatie vast te leggen en te delen, zelfs met de hele wereld.

Onder deze digital natives bevinden zich ook toekomstige arboprofessionals. Zij zullen, zonder erbij na te denken, gebruikmaken van technologie en digitalisering. Als arboprofes-

ga digitaal!

sional geboren vóór het digital natives-tijdperk biedt het echter nu ook al kansen om u te verdiepen in de technologische en digitale ontwikkelingen. Sterker nog: als u niet alert bent, gaat u de aansluiting (communicatiekanaal) naar werknemers en bedrijfsprocessen missen. En daarmee uw belangrijke impact in een organisatie.

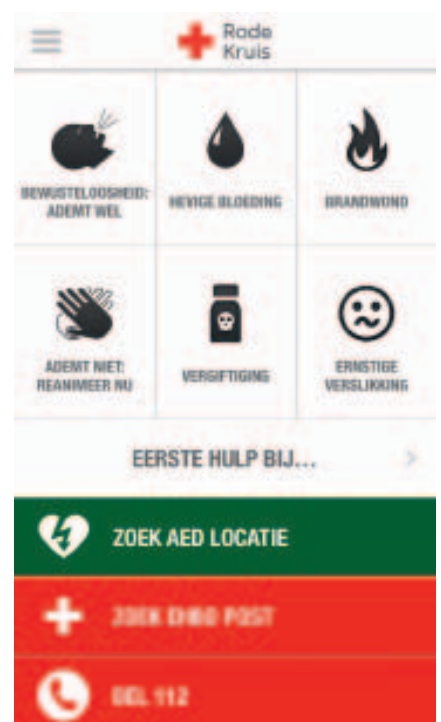
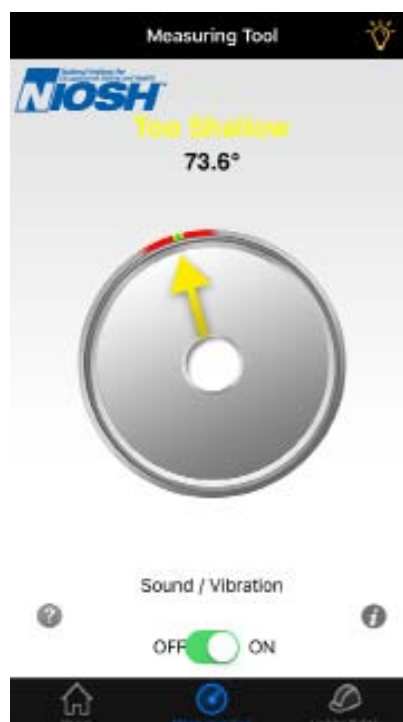
Belangrijk bij het bereiken van medewerkers en om te kunnen profiteren van hun 'ogen en oren' op de werkvloer, zijn smartphones en tablets. Ongeveer 80 procent van de Nederlanders beschikt over een smartphone, al dan niet van het bedrijf. De – soms letterlijke – afstand tot fysieke informatie, van checklists tot trainingsinformatie, is groot: die blijft liggen in de auto, kantine of op kantoor. Maar een smartphone bevindt zich bijna altijd op 50 cm van iemands hoofd en hersenen. Waarom deze korte route van en naar medewerkers niet gebruiken? Het gebruik van apps is ook gemeengoed in het dagelijkse leven en vergt geen extra vaardigheid van werknemers.

Honderden apps

Er bestaan al honderden apps die kunnen ondersteunen bij de veiligheid en gezondheid op de werkvloer. Deze arbo-apps zijn grofweg te verdelen in apps die:

- » ondersteunen bij het signaleren en checken van onveilige situaties (gedigitaliseerde vormen van checklisten, observatie- en meldingssystemen),
 - » ondersteunen bij voorlichting over risico's (video's, plaatjes, instructieteksten),
 - » informatie leveren (wetteksten, normen, afspraken),
 - » gebruikmaken van smartphonesensoren om metingen te kunnen doen aan mens, materieel of omgeving (hellingshoek van een ladder, verlichtingsniveau, trillingsniveau),
 - » gebruikmaken van externe sensoren, aan een smartphone gekoppeld via bluetooth, WiFi of kabel, om metingen te kunnen doen aan mens, materieel of omgeving.
- Er zijn ook apps die meerdere functionaliteiten combineren.

Het blijkt uit zowel het onderzoek onder arboprofessionals in 2013 (zie kader 'Meer over digitale media en technologie') als bij ieder professioneel gebruik – zoals in de gezondheidszorg, waar apps onder professionals en patiënten al meer gemeengoed zijn: informatie valt of staat met haar betrouwbaarheid. Maar dat gold in het verleden ook bij het gebruik van naslagwerken of meetapparatuur. De beoordeling van de betrouwbaarheid is en blijft een taak van de afzonderlijke arboprofes-

sional. Kennis- en beroepsverenigingen als de NVVK en NVvA hebben er bewust voor gekozen om hier geen rol in te spelen. In het kader 'Checklist' is een checklist opgenomen die helpt bij het beoordelen of een app meer of minder betrouwbaar is.

Onmisbare apps

Wat zijn nu onmisbare apps voor de arboprofessional om zelf te gebruiken of te promoten in zijn organisatie?

Uit de honderden apps is het moeilijk kiezen, maar een geluidmeet-app (zoals bijvoorbeeld **SafeNoise** van Cauberg-Huygen/DPA) is toch wel erg handig bij het bezoeken van werkplekken. Betrouwbaar meten kan echter alleen met een iPhone 4S of hoger (Apple); de gevoeligheid van microfoons van andere smartphones verschilt sterk. Dat kan soms resulteren in een te laag of te hoog geregistreerd geluidsniveau.

Checklist

- » Lees kritisch de recensies en beoordelingen in de appwinkel (Appstore voor Apple of Google Play voor Android).
- » Lees de gebruiksvoorschriften of handleiding uit de app voor u die bedrijfsmatig inzet.
- » Kijk of de disclaimer bepaalde wijzen van gebruik uitsluit.
- » Bekijk of de app regelmatig updates krijgt: een jaar lang geen updates is een slecht teken.
- » Beoordeel of de softwareontwikkelaar verantwoording neemt door bijvoorbeeld een supportverzoek in te dienen en te kijken of en hoe u een reactie krijgt.
- » Kijk waar de data uit de app worden opgeslagen: lokaal op de smartphone of op servers van de softwareontwikkelaar. Check daartoe de voorwaarden, privacy- en beveiligingsgaranties van opslag.
- » In het geval de app zeer vertrouwelijke gegevens bevat: vindt automatische vergrendeling plaats bij afsluiten (alleen te openen met een code of vingerafdruk) in geval van verlies of diefstal of zijn de gegevens op afstand te verwijderen?
- » Gebruikt u de smartphone/app als meetinstrument? Kijk of hij te kalibreren is aan de hand van professionele (geijkte) meetapparatuur, dat verhoogt de betrouwbaarheid.
- » Kijk in welk land de app is ontwikkeld: mogelijk gelden daar afwijkende wetten, normen of grenzen.
- » Check op www.iArbo.nl of de app al eerder is beoordeeld door een expert van de redactie of (professionele) gebruikers.

Bron: 'Smartphone als Arboprofessional', Ronald Hoever, 2013.

Meer over digitale media en technologie

- » In 2013 is in het kader van een HVK-scriptie onder ruim 600 arboprofessionals onderzoek gedaan naar het gebruik van apps en technologie in het werk, kijk op www.veiligheidskunde.nl/nvbk-prijs-2014.
- » Februari 2016 is een Arbokennisdossier gepubliceerd op de website van Arbokennisnet: 'Digitale Media en Technologie', zie www.arbokennisnet.nl.
- » September 2016 is een vernieuwd platform gelanceerd waarop nieuwe digitale media en technologie in relatie tot veilig en gezond werken centraal staat, kijk op www.iArbo.nl.

Verder heeft de recent ontwikkelde **HSE-app** van ISS handige *features*. Zo zit er bijvoorbeeld een symbolenherkenner in, een LMRA-tool en een voorlichtingsdeel met tekst, video en duidelijke afbeeldingen over 'Veilige gewoonten'. De push-berichten attenderen de gebruiker regelmatig op nieuwe updates.

De **Goedenacht-app** van StAZ (Stichting Arbeidsmarkt Ziekenhuizen) is een app met verschillende ingebouwde handigheden en goede informatie over de risico's van het werken in de nacht. Er zijn bijvoorbeeld alerts om de gebruiker eraan te helpen herinneren regelmatig te eten, testjes en een 'survival kit' met praktische tips en recepten.

In de groene sectoren kan de **Tekenbeet-app** van het RIVM handig zijn. Activeer een tekenalarm, bekijk de tekenradar van Nederland en leer een teek onderscheiden van andere insecten door foto's te maken en te vergelijken met voorbeelden. Verder bevat de app veel beeldende instructies en voorlichting.

Wil je weten of een ladder wel in de goede hoek staat: gebruik de **Ladder Safety-app** van NIOSH. Houd de smartphone tegen de ladder aan en met behulp van de positie-/bewegingssensor van uw smartphone bepaalt de app of deze in een juiste hoek staat. Bij een veilige hellingshoek van 75 graden geeft de app een trillings- en geluidssignaal.

Voor BHV'ers in uw organisatie kan de **EHBO-app** van het Nederlandse Rode Kruis goed van pas komen. U kunt specifieke informatie en telefoonnummers inprogrammeren die kunnen helpen bij een noodsituatie. Bijzonder zijn, naast de duidelijke afbeeldingen, de gesproken instructies bij verschillende eerste-hulp situaties: stap voor stap nemen deze de BHV'er bij de hand in het hulpverleningsproces. Ook biedt de app een handige checklist voor de verbanddoos. «

Ronald Hoever is arbeidshygiënist en hoger veiligheidskundige voor PRISMA Arbozorg. Daarnaast is hij geïnteresseerd in de ontwikkelingen rondom digitale media en technologie. Op persoonlijke titel beheert hij verschillende websites en sociale media in relatie tot veilig en gezond werken, waaronder www.iArbo.nl.